

ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

นายทรงชัย จารุมณี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-647-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018188

I16220916

OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS
CONCERNING LEADERSHIP BEHAVIORS OF ADMINISTRATORS
IN DEMONSTRATION SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS,
BANGKOK METROPOLIS

Mr. SONGCHAI JARUPOOM

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-647-7

ทรงชัย จารุภณี : ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะ
ผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
(OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS CONCERNING
ADMINISTRATORS' LEADERSHIP BEHAVIOR OF DEMONSTRATION
SECONDARY SCHOOL UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY
OF UNIVERSITY AFFAIRS, BANGKOK METROPOLIS)

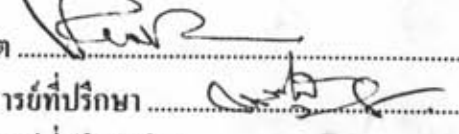
อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุ่นพันธ์, 104 หน้า.
ISBN 974-581-647-7

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร ใน
โรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบความคิดเห็น
ของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัด
ทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร 5 คน และอาจารย์
233 คน ของโรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ การวิเคราะห์
ข้อมูลใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำ
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานครมีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 อยู่ 2 ด้าน คือ ด้านผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การยอมรับนับถือ
และด้านผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ ส่วนที่ความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติมีอยู่ 7 ด้าน คือ ด้านผู้นำในฐานะเป็นผู้มีความคิดริเริ่ม ด้านผู้นำในฐานะเป็นผู้จัดการ
ปรับปรุงแก้ไข ด้านผู้นำในฐานะเป็นผู้ประสานงาน ด้านผู้นำในฐานะเป็นผู้เข้ากับสังคมได้ดี
ด้านผู้นำในฐานะเป็นนักเปลี่ยนแปลง ด้านผู้นำในฐานะนักพูดที่เก่ง และด้านผู้นำในฐานะเป็น
ผู้วางพื้นฐานหรือควบคุมมาตรฐานทางพฤติกรรมให้กับผู้อื่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

#HC242317 MAJOR EDUCATION ADMINISTRATION

KEY WORD: PERSONNEL/ADMINISTRATIVE PROCESS/DEMONSTRATION SECONDARY SCHOOLS

SONGCHAI JARUPOOM : OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS CONCERNING LEADERSHIP BEHAVIOR OF ADMINISTRATORS IN DEMONSTRATION SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS, BANGKOK METROPOLIS.

Thesis Advisor : Asst. Prof. EKACHAI KEESOOKPUN , 104 PP.

ISBN 974-581-647-7

The purposes of this research weretostudy leadership behavior of administrators indemonstration secondary schools under the jurisdiction of the Ministry of University Affairs,Bangkok Metropolis andtocompare the school administrators' and teachers' opinions concerning leadership behavior of administrators in demonstration secondary schoolsunder the jurisddiction of the Ministry of University Affairs, Bangkok Metropolis. Thesubjects of this research were 5 administratos and 233 teachers at demonstration secondary schools under the jurisdictionof the Ministryof University Affairs, Bangkok Metropolis. The instrument used in this study was a battery of rating-scale questionnaires. The data were analysed by using percentages,means,standard deviations and the t-test.

The study revealed that opinions of administrators and teachers concerning leadership behavior of administrators in demonstration secondary schools under the jurisdiction of the Ministry of University Affairs, Bangkok Metropolis had statistically significant differences at the level of .05 in 2 dimensions : the leader as a recognizer and theleader as a helper. There were 7 dimensions of thir opinions which were not have statistically differet:the leader as an initator , the leader as an improver,the leader as a co-ordinator ,the leader as a social person , the leader as an agent of change ,the leader as an effective speaker and the leader as one who sets standards of behavior for others.

ภาควิชา.....มหาวิทยาลัยศึกษา.....
สาขาวิชา.....มหาวิทยาลัยศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2534.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กัสสิพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมรชัย ตันติเมธ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือสำหรับการวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำต่าง ๆ ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร อาจารย์โรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม และช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ทรงชัย จารุภูมิ
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากผลของการวิจัยครั้งนี้	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อจำกัดของการวิจัย	6
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	6
วิธีดำเนินการวิจัย	7
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	8
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	9
สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์	9
ลำดับขั้นในการเสนอรายงานการวิจัย	9
2 เอกสาร วารสารคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำ	11
ความหมายของผู้นำ	11
บทบาทและหน้าที่ของผู้นำ	14
คุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้นำ	20
การศึกษาสภาวะผู้นำตามสถานการณ์	27
รูปแบบและพฤติกรรมภาวะผู้นำ	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร.....	36
ผลการวิจัยในประเทศ.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	41
สมมติฐานของการวิจัย	41
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	71
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	71
สมมติฐานของการวิจัย	71
วิธีดำเนินการวิจัย	71
สรุปผลการวิจัย	72
การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	76
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	82
รายการอ้างอิง	83
ภาคผนวก ก	87
ภาคผนวก ข	100
ภาคผนวก ค	104
ประวัติผู้เขียน	105

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปแล้วได้รับคืน จำแนกตามกลุ่ม ตัวอย่างประชากร	44
2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษาตำแหน่งทางวิชาการ.....	48
3	ผู้นำในฐานะผู้มีความคิดริเริ่ม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและ อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมสาธิต	51
4	ผู้นำในฐานะผู้รู้จักการปรับปรุงแก้ไข ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สูงสุดและอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมสาธิต	53
5	ผู้นำในฐานะผู้ให้การยอมรับนับถือ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สูงสุดและอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมสาธิต	55
6	ผู้นำในฐานะเป็นผู้ให้การช่วยเหลือตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สูงสุดและอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมสาธิต	57
7	ผู้นำในฐานะเป็นนักพูดที่เก่ง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสูงสุด และอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมสาธิต	59
8	ผู้นำในฐานะเป็นผู้ประสานงาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสูงสุด และอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมสาธิต	61
9	ผู้นำในฐานะเป็นผู้เข้าสังคมได้ดี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสูง สุดและอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมสาธิต	63
10	ผู้นำในฐานะนักเปลี่ยนแปลง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสูงสุด และอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมสาธิต	65
11	ผู้นำในฐานะผู้วางพื้นฐานหรือควบคุมมาตรฐานทางพฤติกรรมให้กับ ผู้อื่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสูงสุดและอาจารย์ในโรงเรียน มัธยมสาธิต	67
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสูงสุดและอาจารย์เกี่ยวกับ พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมสาธิต	69
13	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม	101